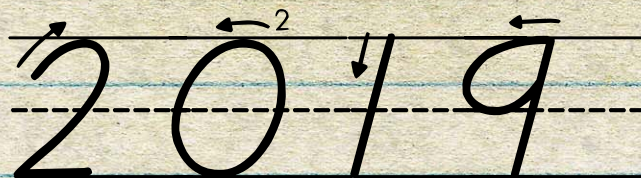
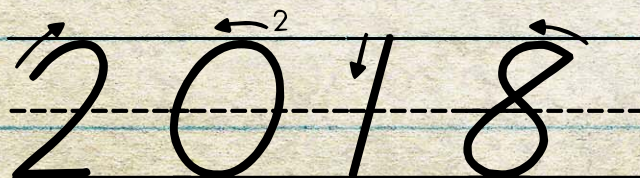

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Πρόεδρος: Γεώργιος Μανωλίτσας, Καθηγητής τηλ.: 28310-77653

Αναπληρωτής του Προέδρου: Ανδρέας Φουντουλάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής τηλ.: 28310-77659

Γραμματέας: Ευγενία Μυλωνά, τηλ. 28310 77652, e-mail: emilona@edc.uoc.gr

Διοικητικό Προσωπικό:

Σοφία Σαμψών, τηλ.: 28310-77651.

Ευαγγελία Πατσαχάκη, τηλ.: 28310-77650

Γραμματεία: e-mail: ptn@edc.uoc.gr, ptpe@edc.uoc.gr, fax: 28310-77654

A. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης έχει ως αποστολή:

- να καλλιεργεί και να προάγει τις Παιδαγωγικές Επιστήμες με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.
- να παρέχει στον πτυχιούχο τα απαραίτητα εφόδια, τα οποία θα του εξασφαλίσουν άρτια κατάρτιση στην επιστημονική και επαγγελματική του σταδιοδρομία.
- να συμβάλλει στην εξύψωση του επιπέδου και την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά τα ζητήματα της Παιδαγωγικής.
- να συμβάλλει στην αντιμετώπιση και την επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων εν γένει.

B. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης χορηγεί ένα ενιαίο πτυχίο, το οποίο παρέχει στον κάτοχό του τη δυνατότητα να διορίζεται ως εκπαιδευτικός λειτουργός παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Ο απόφοιτος του Τμήματος έχει τη δυνατότητα να απασχοληθεί επαγγελματικά σε μια μεγάλη ποικιλία κοινωνικών θεσμών και ιδρυμάτων, όπως σε:

- Δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία,
- Νηπιαγωγεία ειδικής αγωγής και κέντρα ένταξης ατόμων με ειδικές ανάγκες,
- Παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς,
- Νοσοκομεία παιδιών,
- Παιδικές κατασκηνώσεις,
- Ξενοδοχεία (τμήματα φύλαξης - απασχόλησης παιδιών),
- Μουσεία,
- Εκδοτικούς οίκους για συγγραφή εκπαιδευτικών βιβλίων,
- Ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς για παραγωγή παιδικών εκπομπών,
- Δήμους και Νομαρχίες (προγράμματα κατάρτισης ή λαϊκής επιμόρφωσης),
- Παιδικά χωριά S.O.S.,
- Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης,
- Ιδρύματα παιδικής πρόνοιας,
- Μουσικά και καλλιτεχνικά εργαστήρια,
- Υπηρεσίες, οργανισμούς και ιδρύματα εκπαίδευσης,
- Εκπαιδευτικά ιδρύματα προσχολικής αγωγής,
- Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης,
- Κέντρα Διοίκησης και Εποπτείας της Εκπαίδευσης,

- Ερευνητικά Κέντρα Επιστημών Αγωγής.

Γ. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΣΠΟΥΔΕΣ

Ο απόφοιτος του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης πληροί τις προϋποθέσεις για μεταπτυχιακές σπουδές.

Δ. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Πρόγραμμα Σπουδών ισχύει για τους φοιτητές που εισήχθησαν ως πρωτοετείς κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2018-2019. Για τους φοιτητές παλαιότερων ετών ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών που ίσχυε κατά το Ακαδημαϊκό Έτος της εγγραφής τους στο πρώτο εξάμηνο των σπουδών τους.

Οι γενικοί στόχοι του Προγράμματος Σπουδών είναι:

- Να καλλιεργεί στο φοιτητή την κριτική σκέψη, την αναζήτηση της γνώσης και τη δημοκρατική συμπεριφορά.
- Να συμβάλλει στην ανάπτυξη πνεύματος συλλογικής προσπάθειας, διεπιστημονικής συνεργασίας και πολυπολιτισμικής συνύπαρξης.
- Να συμβάλλει στην επαγγελματική ανάπτυξη του φοιτητή, καλλιεργώντας αξίες και στρατηγικές που θα τον βοηθήσουν να προσφέρει ως επαγγελματίας εκπαιδευτικός υψηλής ποιότητας παιδαγωγικό έργο σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Το Πρόγραμμα Σπουδών παράλληλα θέτει τις εξής ειδικότερες μαθησιακές επιδιώξεις:

- i. Την οικοδόμηση ενός στέρεου υπόβαθρου στις Επιστήμες της Αγωγής.
- ii. Τη γνώση και κατανόηση των διδακτικών αντικειμένων που περιέχονται στα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης.
- iii. Τη γνώση και κατανόηση του μικρού παιδιού και του κοινωνικού – οικολογικού πλαισίου, στο οποίο αυτό αναπτύσσεται και διαπαιδαγωγείται.
- iv. Την καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων μέσα από μία βιωματική μάθηση, για να έλθει ο φοιτητής σε επαφή τόσο με την εκπαιδευτική πράξη στην προσχολική εκπαίδευση όσο και με τον ευρύτερο χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας.
- v. Τη διαμόρφωση από το φοιτητή μιας ταυτότητας εκπαιδευτικού-ερευνητή, που συνεχώς ενημερώνεται για τις εξελίξεις των επιστημών της αγωγής και αναστοχάζεται για το εκπαιδευτικό του έργο και για τη βελτίωσή του.

1. Κατηγορίες και Τύποι Μαθημάτων

Τα διδασκόμενα μαθήματα εντάσσονται σε τρεις (3) κατηγορίες και τέσσερις (4) τύπους.

Οι τρεις κατηγορίες μαθημάτων είναι οι ακόλουθες:

- i. Υποχρεωτικά Κορμού (ΥΚΟ)
- ii. Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής (ΥΠΕ)
- iii. Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)

Τα μαθήματα **υποχρεωτικά κορμού** αποτελούν μαθήματα τα οποία ο φοιτητής καλείται να παρακολουθήσει και στα οποία οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς προκειμένου να λάβει το πτυχίο του.

Τα μαθήματα **υποχρεωτικά περιορισμένης επιλογής** αποτελούν μαθήματα που ανήκουν σε συγκεκριμένες ενότητες μαθημάτων. Ο φοιτητής οφείλει να επιλέξει έναν συγκεκριμένο αριθμό μαθημάτων από κάθε ενότητα, τα οποία καλείται να παρακολουθήσει και στα οποία οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς.

Τα μαθήματα **ελεύθερης επιλογής** αποτελούν μαθήματα που είτε ανήκουν στις ενότητες μαθημάτων που προσφέρονται από το Τμήμα και δεν είναι ενταγμένα στις προηγούμενες δύο κατηγορίες μαθημάτων είτε ανήκουν σε εκείνα που δεν έχουν επιλεγεί από το φοιτητή ως μαθήματα ΥΠΕ. Ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει ένα συγκεκριμένο αριθμό από τα μαθήματα αυτά, ενώ ένας αριθμός των μαθημάτων αυτών μπορεί να προέρχεται από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης. Εννοείται ότι στην κατηγορία αυτή μπορεί να εντάξει ο φοιτητής τόσο μαθήματα που ανήκουν στην κατηγορία των ΕΕ όσο και μαθήματα από την κατηγορία των ΥΠΕ, τα οποία δεν έχει επιλέξει ως ΥΠΕ. Σκοπός των μαθημάτων ΕΕ είναι να δώσουν τη δυνατότητα στο φοιτητή να επιλέξει ελεύθερα μαθήματα από όλες τις ενότητες μαθημάτων, ώστε, αν επιθυμεί, να στρέψει το ενδιαφέρον του προς μία συγκεκριμένη περιοχή των Επιστημών της Αγωγής.

Οι τέσσερις τύποι μαθημάτων είναι οι ακόλουθοι:

- α) Παραδόσεις,
- β) Σεμινάρια,
- γ) Διδακτικές Ασκήσεις, και
- δ) Πτυχιακή Εργασία.

Οι Παραδόσεις που αποτελούν μαθήματα ΥΚΟ, ένας αριθμός παραδόσεων που αποτελούν μαθήματα ΥΠΕ και μαθήματα ΕΕ, ο αριθμός των Σεμιναρίων, οι Διδακτικές Ασκήσεις και η Πτυχιακή Εργασία, είναι υποχρεωτικά για τη λήψη του πτυχίου.

Στις Παραδόσεις και στα Σεμινάρια μπορεί να εγγραφεί και φοιτητής άλλου Τμήματος, προτεραιότητα, όμως, έχει ο φοιτητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης.

Οι Παραδόσεις και τα Σεμινάρια διδάσκονται επί τρεις (3) ώρες κάθε εβδομάδα. Οι Διδακτικές Ασκήσεις μπορούν να καλύπτουν περισσότερες διδακτικές ώρες, κατά την κρίση του διδάσκοντος. Για την πτυχιακή εργασία κάθε φοιτητής πρέπει να επιλέγει διδάσκοντα (από όποια επιστημονική περιοχή τον ενδιαφέρει ή μπορεί να προσφέρει το Τμήμα) που θα αναλάβει την εποπτεία και καθοδήγησή του.

1α. Παραδόσεις

Πρόκειται για μαθήματα στα οποία παρουσιάζεται με θεωρητικό ή εφαρμοσμένο τρόπο μια ευρεία περιοχή ενός γνωστικού αντικειμένου σε μεγάλο αριθμό φοιτητών. Οι παραδόσεις εντάσσονται και στις 3 κατηγορίες μαθημάτων και διακρίνονται σε 7 διαφορετικές ενότητες μαθημάτων, με βάση την επιστημονική περιοχή από την οποία προέρχονται. Στις παραδόσεις ανήκει και η ενότητα μαθημάτων των Ξένων Γλωσσών. Ο φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει 43 παραδόσεις μαθημάτων και να εξεταστεί επιτυχώς σε αυτά, για να λάβει το πτυχίο του. Οι διαφορετικές ενότητες των παραδόσεων διακρίνονται από τους κωδικούς των μαθημάτων και είναι οι ακόλουθες:

1. Παιδαγωγική (ΕΠΑ 101-199)
2. Διδακτική μαθησιακών αντικειμένων & αναλυτικό πρόγραμμα (ΕΠΑ 201-299)
3. Κοινωνικές επιστήμες & εκπαίδευση (ΕΠΑ 301-399)
  - i. Ψυχολογία & Ειδική Αγωγή
  - ii. Κοινωνιολογία
4. Θετικές επιστήμες & εκπαίδευση (ΕΠΑ 401-499)
  - i. Πληροφορική
  - ii. Φυσική

- iii. Μαθηματικά
- 5. Ανθρωπιστικές επιστήμες & εκπαίδευση (ΕΠΑ 501-599)
  - i. Φιλολογία, Γλώσσα & Λογοτεχνία
  - ii. Φιλοσοφία
  - iii. Ιστορία
  - iv. Θεολογία
- 6. Ψυχοπαιδαγωγική έρευνα (ΕΠΑ 601-699)
- 7. Εφαρμοσμένες τέχνες & Φυσική αγωγή (ΕΠΑ 701-799)
  - i. Μουσική
  - ii. Εικαστικά
  - iii. Φυσική Αγωγή
- 8. Ξένες γλώσσες (ΞΓΛ 101-199)
  - i. Αγγλικά
  - ii. Γαλλικά
  - iii. Γερμανικά

Οι παραδόσεις που ανήκουν σε κάθε κατηγορία μαθημάτων είναι οι ακόλουθες:

Υποχρεωτικά Κορμού

Τα μαθήματα **Υποχρεωτικά Κορμού(ΥΚΟ)** του Προγράμματος προέρχονται από τις 7 πρώτες ενότητες μαθημάτων και προσφέρονται κυρίως στα δύο (2) πρώτα έτη φοίτησης, επειδή κρίνονται απαραίτητα για την επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών. Ο φοιτητής πρέπει οπωσδήποτε να διδαχθεί τα μαθήματα ΥΚΟ και να εξεταστεί επιτυχώς σε αυτά κατά τη διάρκεια των οκτώ (8) εξαμήνων της φοίτησής του στο Τμήμα. Ο αριθμός των μαθημάτων ΥΚΟ και η θέση τους μέσα στα εξαμηνιαία προγράμματα δεν μεταβάλλονται, εκτός αν το Τμήμα αποφασίσει διαφορετικά, ύστερα από εκτίμηση των διδακτικών αναγκών. Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει αναλυτικά τις 23 παραδόσεις που ανήκουν στα ΥΚΟ.

Πίνακας 1. Κατάλογος Υποχρεωτικών μαθημάτων Κορμού

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΙ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΟΡΜΟΥ (ΥΚΟ)
ΕΠΑ 100	ΕΠΑ 101	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
	ΕΠΑ 102	Γενική Διδακτική Μεθοδολογία
	ΕΠΑ 103	Προσχολική Παιδαγωγική
	ΕΠΑ 104	Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Παιδαγωγική
	ΕΠΑ 105	Διδακτική Μεθοδολογία προσχολικής εκπαίδευσης
ΕΠΑ 200	ΕΠΑ 201	Προφορικός και γραπτός λόγος παιδιών προσχολικής ηλικίας
	ΕΠΑ 202	Μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση
	ΕΠΑ 203	Διδακτικές προσεγγίσεις αισθητικής αγωγής
	ΕΠΑ 204	Διδακτικές προσεγγίσεις ψυχοκινητικής αγωγής
	ΕΠΑ 205	Διδακτική των Φυσικών Επιστημών στην προσχολική εκπαίδευση
	ΕΠΑ 206	Διδακτική μεθοδολογία των κοινωνικών σπουδών

ΕΠΑ 300	ΕΠΑ 301	Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι
	ΕΠΑ 302	Παιδαγωγική Ψυχολογία
	ΕΠΑ 303	Ειδική Ψυχοπαιδαγωγική της προσχολικής ηλικίας
	ΕΠΑ 304	Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
ΕΠΑ 400	ΕΠΑ 401	Πληροφορική στην εκπαίδευση Ι
ΕΠΑ 500	ΕΠΑ 501	Νεοελληνική Γλώσσα Ι: Ιστορική εξέλιξη – Γραμματεία
ΕΠΑ 600	ΕΠΑ 601	Μεθοδολογία της ψυχοπαιδαγωγικής έρευνας Ι
	ΕΠΑ 602	Στατιστική στην Εκπαίδευση Ι
ΕΠΑ 700	ΕΠΑ 701	Μουσική και ρυθμική αγωγή νηπίων Ι
	ΕΠΑ 702	Μουσική και ρυθμική αγωγή νηπίων ΙΙ
	ΕΠΑ 703	Εικαστική αγωγή Ι
	ΕΠΑ 704	Φυσική αγωγή νηπίων Ι

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

ΕΠΑ 100 = ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, **ΕΠΑ 200** = ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, **ΕΠΑ 300** = ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ – ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ), **ΕΠΑ 400** = ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΦΥΣΙΚΗ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ – ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ), **ΕΠΑ 500** = ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ – ΓΛΩΣΣΑ – ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ – ΘΕΟΛΟΓΙΑ), **ΕΠΑ 600** = ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, **ΕΠΑ 700** = ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΕΣ & ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής (ΥΠΕ)

Οι παραδόσεις που ανήκουν στα μαθήματα **Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής(ΥΠΕ)** του Προγράμματος προέρχονται από τις 7 ενότητες μαθημάτων και από την ενότητα των Ξένων Γλωσσών. Ο φοιτητής επιλέγει υποχρεωτικά έναν ορισμένο αριθμό παραδόσεων ΥΠΕ από κάθε ενότητα, επειδή κρίνεται απαραίτητο η επιστημονική συγκρότηση των αποφοίτων του Τμήματος να προέρχεται από όλες τις περιοχές των Επιστημών της Αγωγής. Συνολικά ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει 14 μαθήματα από ένα σύνολο 44 μαθημάτων της κατηγορίας ΥΠΕ. Σε κάποιες ενότητες μαθημάτων ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει ορισμένο αριθμό μαθημάτων από το σύνολο μαθημάτων ΥΠΕ των ενοτήτων αυτών. Ειδικότερα, ο φοιτητής οφείλει να επιλέξει υποχρεωτικά πέντε (5) μαθήματα από τα δώδεκα (12) μαθήματα ΥΠΕ που ανήκουν στην ενότητα της Παιδαγωγικής ή στην ενότητα της Διδακτικής Μαθησιακών Αντικείμενων και Αναλυτικών Προγραμμάτων. Ομοίως, στην περίπτωση της ενότητας των Εφαρμοσμένων Τεχνών και Φυσικής Αγωγής και την ενότητα των μαθημάτων Ξένων Γλωσσών, ο φοιτητής πρέπει υποχρεωτικά να επιλέξει δύο (2) μαθήματα τα οποία να ανήκουν σε όποια από τις δύο αυτές ενότητες επιθυμεί. Ωστόσο, στις υπόλοιπες ενότητες μαθημάτων ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει υποχρεωτικά έναν ορισμένο μόνον αριθμό μαθημάτων από κάθε ενότητα ξεχωριστά. Για παράδειγμα, ο φοιτητής θα επιλέξει υποχρεωτικά τρία (3) μαθήματα από τα οχτώ (8) μαθήματα ΥΠΕ της ενότητας Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Εκπαίδευση.

Τα μαθήματα ΥΠΕ προσφέρονται σε όλα τα έτη φοίτησης. Από κάθε ενότητα μαθημάτων του Τμήματος προσφέρεται κάθε έτος ένας αριθμός παραδόσεων τουλάχιστον ίσος με τον ελάχιστο αριθμό μαθημάτων ΥΠΕ που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου του φοιτητή. Ο ακριβής αριθμός τους και η θέση τους μέσα στα εξαμηνιαία προγράμματα μεταβάλλονται ανάλογα με τις ανάγκες του Τμήματος, εκτός αν το Τμήμα αποφασίσει διαφορετικά, ύστερα από εκτίμηση των διδακτικών αναγκών. Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει αναλυτικά τις παραδόσεις που ανήκουν στα ΥΠΕ

και τον αριθμό των μαθημάτων που πρέπει υποχρεωτικά να παρακολουθήσει ο φοιτητής από κάθε ενότητα μαθημάτων.

Πίνακας 2. Κατάλογος μαθημάτων Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής

Αριθμός μαθημάτων	ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΙ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΥΠΕ)
Πέντε (5)	ΕΠΑ 100	ΕΠΑ 106	Αισθητική αγωγή Ι: Γενικές αρχές
		ΕΠΑ 107	Ψυχοπαιδαγωγική της προσχολικής ηλικίας
		ΕΠΑ 108	Ιστορία της εκπαίδευσης
		ΕΠΑ 109	Συγκριτική Προσχολική Παιδαγωγική
		ΕΠΑ 110	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση
		ΕΠΑ 111	Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης
		ΕΠΑ 112	Φυσική και ψυχοκινητική αγωγή
		ΕΠΑ 113	Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί και διδακτικές πρακτικές
		ΕΠΑ 114	Γλωσσική ανάπτυξη και αγωγή του παιδιού της προσχολικής ηλικίας
		ΕΠΑ 115	Περιβαλλοντική εκπαίδευση
	ΕΠΑ 200	ΕΠΑ 207	Η Ιστορία στην προσχολική εκπαίδευση
		ΕΠΑ 208	Θρησκευτική παιδεία

Πίνακας 2. Κατάλογος μαθημάτων Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής (συνέχεια)

Αριθμός μαθημάτων	ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΙ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΥΠΕ)
Δύο (2)	ΕΠΑ 300	ΕΠΑ 305	Εισαγωγή στην Ψυχολογία
		ΕΠΑ 306	Ψυχολογία της Προσχολικής Ηλικίας
		ΕΠΑ 307	Αναπτυξιακή Ψυχολογία βρεφών και νηπίων
		ΕΠΑ 308	Ψυχοπαιδαγωγική του πρώιμου παιδικού αυτισμού
		ΕΠΑ 309	Σχολική Ψυχολογία
		ΕΠΑ 310	Προληπτικά - παρεμβατικά προγράμματα στην εκπαίδευση- Ψυχική ανθεκτικότητα
		ΕΠΑ 311	Οικολογική Ψυχολογία
		ΕΠΑ 312	Κοινωνική Ψυχολογία Ι: Εισαγωγή
		ΕΠΑ 334	Γλωσσικός Κώδικας και κοινωνική διαστρωμάτωση

		ΕΠΑ 313	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία
		ΕΠΑ 314	Κοινωνιολογία της οικογένειας
Ένα (1)	ΕΠΑ 400	ΕΠΑ 402	Πληροφορική στην εκπαίδευση II
		ΕΠΑ 403	Εφαρμογές πολυμέσων στην εκπαίδευση
		ΕΠΑ 404	Οι Φυσικές Επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση
Τρία (3)	ΕΠΑ 500	ΕΠΑ 502	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία
		ΕΠΑ 503	Παιδική Λογοτεχνία
		ΕΠΑ 504	Νεοελληνική Φιλολογία: Πεζογραφία και μικρό παιδί
		ΕΠΑ 505	Ελληνική Ιστορία: Η κλασική εποχή
		ΕΠΑ 506	Ορθόδοξη Πατερική Θεολογία I: Εισαγωγή στην Πατερική σκέψη
		ΕΠΑ 507	Φιλοσοφία της παιδείας
		ΕΠΑ 508	Ελληνική Φιλολογία και Θεατρική Παιδεία
		ΕΠΑ 509	Γένεση και εξέλιξη της γλώσσας
Ένα (1)	ΕΠΑ 600	ΕΠΑ 603	Μεθοδολογία Ποιοτικής Έρευνας
		ΕΠΑ 604	Αξιολόγηση και μετρήσεις στην προσχολική αγωγή
		ΕΠΑ 605	Στατιστική στην Εκπαίδευση II
Δύο (2)	ΕΠΑ 700	ΕΠΑ 705	Μουσική και ρυθμική αγωγή νηπίων III
		ΕΠΑ 706	Μουσική και ρυθμική αγωγή νηπίων IV
		ΕΠΑ 707	Εικαστική αγωγή II
		ΕΠΑ 708	Ιστορία τέχνης και εφαρμογές
		ΕΠΑ 709	Ζωγραφική συνδυασμένη με τεχνικό σχέδιο
		ΕΠΑ 710	Φυσική αγωγή νηπίων II
		ΕΠΑ 711	Φυσική αγωγή νηπίων III
		ΕΠΑ 712	Εικαστική αγωγή III
	ΞΓΛ	ΞΓΛ 101	Ξένη γλώσσα I (Αγγλικά-Γαλλικά-Γερμανικά)
		ΞΓΛ 102	Ξένη γλώσσα II (Αγγλικά-Γαλλικά-Γερμανικά)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: ΕΠΑ 100 = ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΕΠΑ 200 = ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, ΕΠΑ 300 = ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ – ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ), ΕΠΑ 400 = ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΦΥΣΙΚΗ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ – ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ), ΕΠΑ 500 = ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ – ΓΛΩΣΣΑ – ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ – ΘΕΟΛΟΓΙΑ), ΕΠΑ 600 = ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΕΠΑ 700 = ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΕΣ & ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)

Οι παραδόσεις που ανήκουν στα μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)** του Προγράμματος προέρχονται από σχεδόν όλες τις ενότητες μαθημάτων (εκτός από την ΕΠΑ 700). Πρόκειται για έξι (6) μαθήματα, τα οποία επιλέγει ο φοιτητής από όποια ενότητα (βλέπε Πίνακα 3) μαθημάτων επιθυμεί. Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει και να εντάξει στην κατηγορία αυτή μαθήματα και από τις πρώτες έξι ενότητες μαθημάτων (ΕΠΑ 100-600) της κατηγορίας ΥΠΕ. Επίσης, από το σύνολο των μαθημάτων ΕΕ, ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει έως 2 μαθήματα χωρίς περιορισμό από οποιοδήποτε

Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης, εφόσον αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 4 ECTS. Ωστόσο, στην περίπτωση που ο φοιτητής προτίθεται να παρακολουθήσει ένα μάθημα από άλλο Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης, οφείλει να γνωρίσει την επιθυμία του στον υπεύθυνο ακαδημαϊκό σύμβουλο (οι σύμβουλοι ορίζονται για κάθε πρωτοετή φοιτητή από τη Συνέλευση) και να τύχει της έγκρισής του· τα μαθήματα αυτά πιστώνονται με τα στοιχεία του Τμήματος, στο οποίο προσφέρονται. Στον Πίνακα 3 εμφανίζονται τα μαθήματα ΕΕ που προσφέρονται από το Τμήμα ανά ενότητα μαθημάτων.

Πίνακας 3. Κατάλογος μαθημάτων *Ελεύθερης Επιλογής*

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΙ	ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΕ)
ΕΠΑ 100	ΕΠΑ 116	Συγκριτική Παιδαγωγική
	ΕΠΑ 117	Ψυχοπαιδαγωγική του αναδυόμενου γραπτού λόγου
	ΕΠΑ 118	Ψυχοπαιδαγωγική αξιολόγηση
	ΕΠΑ 119	Ιστορία της προσχολικής αγωγής
	ΕΠΑ 120	Οικονομία και προγραμματισμός στην εκπαίδευση
	ΕΠΑ 121	Σύγχρονες τάσεις και Παιδαγωγικά Συστήματα Προσχολικής Αγωγής
	ΕΠΑ 122	Εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
	ΕΠΑ 123	Θεωρίες μάθησης
	ΕΠΑ 124	Προγράμματα προσχολικής Παιδαγωγικής
	ΕΠΑ 125	Αγωγή του λόγου – Ορθοφωνία και Φωνητική
	ΕΠΑ 126	Διγλωσσία και εκμάθηση της δεύτερης-ξένης γλώσσας
	ΕΠΑ 127	Σύγχρονες Διασπορές
	ΕΠΑ 128	Συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς ιδιαίτερες ανάγκες
	ΕΠΑ 129	Σχολική Παιδαγωγική
	ΕΠΑ 130	Διδασκαλία μέσω τέχνης
	ΕΠΑ 131	Σταθμοί στη διαμόρφωση παιδαγωγικών ιδεών και εκπαιδευτικών θεσμών
	ΕΠΑ 132	Ιστορία των επιστημών της εκπαίδευσης
	ΕΠΑ 133	Ιστορία και αγωγή των πρώτων κοινωνιών
ΕΠΑ 134	Αρχές Ηγεσίας στην Εκπαίδευση	
ΕΠΑ 135	Μουσειακή Αγωγή	
ΕΠΑ 300	ΕΠΑ 136	Συγκριτική Παιδαγωγική και δικαιώματα του παιδιού
	ΕΠΑ 315	Αναπτυξιακή Ψυχολογία II
	ΕΠΑ 316	Νευροψυχολογία του αναπτυσσόμενου ανθρώπου
	ΕΠΑ 317	Ειδική Ψυχοπαιδαγωγική παιδιών με διαταραχές συγκέντρωσης της προσοχής και υπερκινητικότητα
	ΕΠΑ 318	Ειδική Αγωγή νηπίων και παιδιών-Πρώιμη Υποστηρικτική Παρέμβαση
	ΕΠΑ 319	Ειδική Ψυχοπαιδαγωγική παιδιών προσχολικής ηλικίας με αισθητηριακά προβλήματα
	ΕΠΑ 320	Ψυχολογία και αγωγή ατόμων με νοητική ανεπάρκεια
	ΕΠΑ 321	Ψυχοπαθολογία του αναπτυσσόμενου ανθρώπου
	ΕΠΑ 322	Ψυχολογία της μάθησης - Μαθησιακές δυσκολίες
ΕΠΑ 323	Συμβουλευτική	

	ΕΠΑ 324	Ιδιοσυγκρασία και διαδικασίες αγωγής
	ΕΠΑ 325	Αντιληπτική μάθηση και διαδικασίες αγωγής
	ΕΠΑ 326	Κοινωνικο-ιστορικο-πολιτισμική Ψυχολογία
	ΕΠΑ 327	Διαφυλικές σχέσεις και διαδικασίες ηθικής ανάπτυξης και αγωγής
	ΕΠΑ 328	Επικοινωνία και δεξιότητες επικοινωνίας στην εκπαίδευση
	ΕΠΑ 329	Κοινωνική Ψυχολογία II: Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας
	ΕΠΑ 330	Εκπαίδευση και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας
	ΕΠΑ 331	Πολιτική κοινωνικοποίηση στο σχολείο: Θεωρία και πράξη
	ΕΠΑ 332	Ψυχολογία
	ΕΠΑ 333	Γλωσσικές διαταραχές
	ΕΠΑ 335	Σώμα, ποιοτικές μέθοδοι έρευνας και εναλλακτικές-βιοματικές-ψυχοπαιδαγωγικές διαδικασίες μάθησης και ανάπτυξης
ΕΠΑ 400	ΕΠΑ 405	Πληροφορική στην εκπαίδευση III
	ΕΠΑ 406	Πληροφορική στην εκπαίδευση IV
	ΕΠΑ 407	Διδακτική των Φυσικών Επιστημών
	ΕΠΑ 408	Τα Μαθηματικά στο νηπιαγωγείο
	ΕΠΑ 409	Εφαρμογές Εκπαιδευτικού λογισμικού σε έξυπνες κινητές συσκευές
ΕΠΑ 500	ΕΠΑ 510	Ελληνική Ιστορία: Ιστορία της Κρήτης
	ΕΠΑ 511	Ελληνική Ιστορία: Η αρχαϊκή εποχή
	ΕΠΑ 512	Νεοελληνική γλώσσα II
	ΕΠΑ 513	Νεοελληνική Λογοτεχνία
	ΕΠΑ 514	Ελληνική Λαογραφία
	ΕΠΑ 515	Ελληνική Μυθολογία
	ΕΠΑ 516	Θέματα θεωρητικής και εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας
	ΕΠΑ 517	Νευρογλωσσολογία - Βιογλωσσολογία
	ΕΠΑ 518	Βιοηθική
	ΕΠΑ 519	Εισαγωγή στην Επιστημολογία
	ΕΠΑ 520	Εισαγωγή στη Μεταφυσική
	ΕΠΑ 521	Θρησκειολογία
	ΕΠΑ 522	Ορθόδοξη Πατερική Θεολογία II
ΕΠΑ 523	Χριστιανική Βιοηθική	
ΕΠΑ 600	ΕΠΑ 606	Μεθοδολογία της ψυχοπαιδαγωγικής έρευνας II
	ΕΠΑ 607	Θεωρία και τεχνικές δειγματοληψίας
ΞΓΛ 100	ΞΓΛ 103	Ξένη γλώσσα III (Προαπαιτούμενο το ΞΓΛ II)
	ΞΓΛ 104	Ξένη γλώσσα IV (Προαπαιτούμενο το ΞΓΛ III)
ΔΠΑ 100	ΔΠΑ 100	Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση(ΔΠΑ 100)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: **ΕΠΑ 100** = ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, **ΕΠΑ 200** = ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, **ΕΠΑ 300** = ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ – ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ), **ΕΠΑ 400** = ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΦΥΣΙΚΗ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ – ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ), **ΕΠΑ 500** = ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ – ΓΛΩΣΣΑ – ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ

Περιγραφή τύπων μαθημάτων

1α. Σεμινάρια (Σ)

Πρόκειται για μαθήματα αυξημένης βαρύτητας σκοπός των οποίων είναι να μνησθεί ο φοιτητής στη διαδικασία εκπόνησης επιστημονικής εργασίας. Στο πλαίσιο κάθε Σεμιναρίου ο φοιτητής με τις οδηγίες του διδάσκοντος (α) μελετά (βιβλιογραφικά ή εμπειρικά) ένα συγκεκριμένο επιστημονικό θέμα, (β) παρουσιάζει την ατομική σεμιναριακή εργασία του (κατά τα πρότυπα παρουσίασης επιστημονικής ανακοίνωσης) στην ομάδα των συμφοιτητών του στο Σεμινάριο, (γ) συντάσσει (ακολουθώντας τους κανόνες συγγραφής επιστημονικής μελέτης) και καταθέτει γραπτώς την ολοκληρωμένη σεμιναριακή εργασία του και (δ) την υποστηρίζει ενώπιον του διδάσκοντος του Σεμιναρίου, απαντώντας σε ερωτήσεις συναφείς με την εργασία του και τεκμηριώνοντας προφορικά όσα αναφέρει σε αυτήν.

Αυτά τα τέσσερα συστατικά στοιχεία του Σεμιναρίου είναι απαραίτητα προκειμένου να ολοκληρωθεί αυτό με επιτυχία από το φοιτητή. Υπεύθυνος για την οργάνωση της κατανομής των παρουσιάσεων των φοιτητών και τον προγραμματισμό της τελικής υποστήριξης των εργασιών τους είναι ο διδάσκων. Η υποστήριξη των σεμιναριακών εργασιών γίνεται εντός της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου και τουλάχιστον μία εβδομάδα μετά την προγραμματισμένη τελική παράδοση της εργασίας από τους φοιτητές.

Για την αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή στο Σεμινάριο συνεκτιμώνται από τον διδάσκοντα τα τέσσερα παραπάνω συστατικά στοιχεία, ο αριθμός απουσιών του φοιτητή από το σεμινάριο, η ενεργός συμμετοχή του στη διεξαγωγή του σεμιναρίου και η ανταπόκρισή του σε οποιοδήποτε άλλο έργο καθορίζεται από τον διδάσκοντα (π.χ. ημερολόγιο σεμιναρίου, έκθεση σεμιναρίου κ.ά.). Ιδιαίτερος συνεκτιμάται ο βαθμός στον οποίο η σεμιναριακή εργασία του φοιτητή τηρεί τους κανόνες σύνταξης επιστημονικής μελέτης, πληρότητας στην ανάπτυξη του θέματος και τη γενική αναλυτική και συνθετική ικανότητα του φοιτητή. Εννοείται ότι η παρουσία των φοιτητών στο σεμινάριο είναι υποχρεωτική. Φοιτητής που απουσιάζει σε περισσότερες από το ¼ των συναντήσεων του σεμιναρίου (π.χ. από 4 συναντήσεις) απορρίπτεται από αυτό.

Τα Σεμινάρια του Προγράμματος προέρχονται από τις έξι πρώτες ενότητες μαθημάτων (ΕΠΑ 100-600). Δικαίωμα εγγραφής σε Σεμινάριο έχει ο φοιτητής που έχει ήδη παρακολουθήσει και εξετασθεί επιτυχώς σε ένα τουλάχιστον σχετικό μάθημα από την ενότητα μαθημάτων, στην οποία ανήκει η επιστημονική περιοχή του Σεμιναρίου. Για παράδειγμα, ένας φοιτητής μπορεί να επιλέξει ένα Σεμινάριο από την ενότητα των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Εκπαίδευσης, εφόσον έχει παρακολουθήσει και εξετασθεί επιτυχώς σε τουλάχιστον ένα μάθημα από την ενότητα αυτή. Ωστόσο, συστήνεται στους φοιτητές να επιλέγουν σεμινάρια από τις διάφορες ενότητες μαθημάτων, τα οποία να προέρχονται από επιστημονική περιοχή ανάλογη με σχετικό μάθημα που έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς από την ίδια περιοχή (π.χ. επιλογή Σεμιναρίου Παιδικής Λογοτεχνίας, εφόσον έχουν παρακολουθήσει μάθημα σχετικό με την περιοχή της Λογοτεχνίας).

Η προτεραιότητα εγγραφής καθορίζεται από το εξάμηνο φοίτησης. Φοιτητής του πρώτου (Α') και δεύτερου (Β') εξαμήνου δεν έχει δικαίωμα εγγραφής σε Σεμινάριο. Ο αριθμός των φοιτητών στα Σεμινάρια δεν πρέπει να υπερβαίνει τους **δεκαέξι (16)** ούτε να είναι μικρότερος των επτά (7). Για την αντιμετώπιση

εξαιρετικών αναγκών του Τμήματος, ο αριθμός των φοιτητών που μπορούν να γίνουν δεκτοί σε Σεμινάρια είναι δυνατό να αυξηθεί έως τους είκοσι πέντε (25). Αν υπάρχει ανάγκη, το ίδιο Σεμινάριο επαναλαμβάνεται στο επόμενο εξάμηνο. Εάν σε ένα σεμινάριο δεν εγγραφούν τουλάχιστον επτά φοιτητές, αυτό μετατρέπεται σε παράδοση και όσοι φοιτητές είχαν εγγραφεί σε αυτό κατανέμονται σε άλλα Σεμινάρια, εφόσον το επιθυμούν.

Στην αρχή κάθε εξαμήνου, όσοι φοιτητές έχουν δικαίωμα να επιλέξουν Σεμινάριο, το δηλώνουν στο ηλεκτρονικό σύστημα εγγραφών. Οι φοιτητές δεν μπορούν να αλλάξουν Σεμινάριο, εφόσον έχουν εγγραφεί σε αυτό, παρά μόνο να το εγκαταλείψουν χωρίς δικαίωμα αντικατάστασής του για το τρέχον εξάμηνο. Η εγγραφή σε Σεμινάριο μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος των δηλώσεων για Σεμινάρια μπορεί να γίνει μόνο μετά από ειδική αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία θα τεκμηριώνει τη σχετική αδυναμία του φοιτητή να εγγραφεί κατά τον προκαθορισμένο χρόνο.

Τα Σεμινάρια εντάσσονται στην κατηγορία μαθημάτων ΥΠΕ και διακρίνονται σε 6 διαφορετικές ενότητες μαθημάτων, με βάση την επιστημονική περιοχή από την οποία προέρχονται. Κάθε φοιτητής κατά τη διάρκεια της φοίτησής του οφείλει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί επιτυχώς σε τρία (3) Σεμινάρια, ως εξής: Ένα (1) Σεμινάριο προέρχεται υποχρεωτικά από τις ενότητες μαθημάτων της Παιδαγωγικής ή της Διδακτικής Μαθησιακών Αντικειμένων και Αναλυτικού Προγράμματος (ΣΕΜ 100 ή 200). Δύο (2) Σεμινάρια προέρχονται από τις υπόλοιπες τέσσερις ενότητες μαθημάτων (ΣΕΜ 300, 400, 500, 600). Ένας φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει και να εξετασθεί επιτυχώς σε δύο σεμινάρια από την ίδια ενότητα μαθημάτων, εφόσον προσφέρονται από διαφορετικό διδάσκοντα.

Οι έξι διαφορετικές ενότητες των Σεμιναρίων διακρίνονται από τους κωδικούς των μαθημάτων και είναι οι ακόλουθες:

1. Σεμινάριο Παιδαγωγικής (ΣΕΜ 101-199)
2. Σεμινάριο Διδακτικής μαθησιακών αντικειμένων & αναλυτικού προγράμματος (ΣΕΜ 201-299)
3. Σεμινάριο Κοινωνικών Επιστημών & εκπαίδευσης (ΣΕΜ 301-399)
  - i. Σεμινάριο Ψυχολογίας & Ειδικής Αγωγής (ΣΕΜ 301-350)
  - ii. Σεμινάριο Κοινωνιολογίας (ΣΕΜ 351-399)
4. Σεμινάριο Θετικών Επιστημών & εκπαίδευσης (ΕΠΑ 401-499)
  - i. Σεμινάριο Πληροφορικής στην Εκπαίδευση (ΣΕΜ 401-450)
  - ii. Σεμινάριο Φυσικής & Μαθηματικών (ΣΕΜ 451-499)
5. Σεμινάριο Ανθρωπιστικών Επιστημών & εκπαίδευσης (ΕΠΑ 501-599)
  - i. Σεμινάριο Φιλολογίας, Γλώσσας και Λογοτεχνίας (ΣΕΜ 501-560)
  - ii. Σεμινάριο Φιλοσοφίας (ΣΕΜ 561 - 570)
  - iii. Σεμινάριο Ιστορίας (ΣΕΜ 571-590)
  - iv. Σεμινάριο Θεολογίας (ΣΕΜ 591-599)
6. Σεμινάριο Ψυχοπαιδαγωγικής έρευνας (ΣΕΜ 600-699)

ΚΩΔΙΚΟΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΕΤΩΝ 2016-2017 και εξής
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ &
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΣΕΜ 101-299)

Σεμινάρια Παιδαγωγικής (ΣΕΜ 101-199)

ΣΕΜ120	Σεμινάριο Αναδύομενου Γραμματισμού
ΣΕΜ 121	Σεμινάριο Ψηφιακού Γραμματισμού
ΣΕΜ 122	Σεμινάριο Ψυχοκινητικής αγωγής
ΣΕΜ 123	Σεμινάριο Οργάνωσης και Διοίκησης στην Εκπαίδευση
ΣΕΜ 124	Σεμινάριο Ψυχοπαιδαγωγικής μέτρησης και αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση
ΣΕΜ125	Σεμινάριο Συγκριτικής Προσχολικής Παιδαγωγικής
ΣΕΜ126	Σεμινάριο Συγκριτικής Παιδαγωγικής
ΣΕΜ 127	Σεμινάριο Ιστορίας της νεοελληνικής εκπαίδευσης
ΣΕΜ 128	Σεμινάριο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
ΣΕΜ 129	Σεμινάριο Ψυχοπαιδαγωγικής της Προσχολικής Ηλικίας
ΣΕΜ 130	Σεμινάριο Ηγεσίας στην Εκπαίδευση
ΣΕΜ 131	Σεμινάριο Φυσικής Δραστηριότητας και Κινητικής Δημιουργικότητας
ΣΕΜ 132	Σεμινάριο Εφαρμοσμένης Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης
ΣΕΜ 133	Σεμινάριο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης
ΣΕΜ 134	Σεμινάριο Γλωσσικής ανάπτυξης και αγωγής του παιδιού της προσχολικής ηλικίας
ΣΕΜ 135	Σεμινάριο Σχολικής και Προσχολικής Παιδαγωγικής: Ο ρόλος της γλώσσας στη διδασκαλία και στη μάθηση
ΣΕΜ 136	Σεμινάριο Σχολικής και Προσχολικής Παιδαγωγικής
ΣΕΜ 137	Σεμινάριο Προσχολικής Παιδαγωγικής: Η έρευνα δράσης στην προσχολική εκπαίδευση
ΣΕΜ 138	Σεμινάριο Προσχολικής Παιδαγωγικής: Η παιδαγωγική των πολυγραμματισμών και η πολυτροπικότητα στην προσχολική εκπαίδευση του 21ου αιώνα
ΣΕΜ 139	Σεμινάριο Προσχολικής Παιδαγωγικής: Μετάβαση μεταξύ σχολικών βαθμίδων
ΣΕΜ 140	Σεμινάριο Προσχολικής Παιδαγωγικής: Ο ανθρώπινος και ο υλικός παράγοντας στην εκπαίδευση
ΣΕΜ 141	Σεμινάριο Γενικής Παιδαγωγικής
ΣΕΜ 142	Σεμινάριο Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση
ΣΕΜ 143	Σεμινάριο Ιστορίας της Προσχολικής Αγωγής
ΣΕΜ 144	Σεμινάριο Ιστορίας των εκπαιδευτικών θεσμών και των παιδαγωγικών ιδεών
	Σεμινάρια Διδακτικής μαθησιακών αντικειμένων & αναλυτικού προγράμματος (ΣΕΜ 201-299)
ΣΕΜ 210	Σεμινάριο Αισθητικής Αγωγής: Τέχνες στην εκπαίδευση
ΣΕΜ 211	Σεμινάριο Αισθητικής Αγωγής: Εκπαιδευτικοί ρόλοι της τέχνης
ΣΕΜ 212	Σεμινάριο Αισθητικής Αγωγής: Διδασκαλία τραγουδιού
ΣΕΜ 213	Σεμινάριο Διδασκαλίας Εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών
ΣΕΜ 214	Σεμινάριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση: Βασικές έννοιες και φαινόμενα
ΣΕΜ 215	Σεμινάριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση με χρήση των ΤΠΕ
ΣΕΜ 216	Σεμινάριο Διδακτικής της Ιστορίας
ΣΕΜ 217	Σεμινάριο Διδακτικής Μεθοδολογίας: Ζητήματα Διδακτικής στην Εκπαίδευση
ΣΕΜ 218	Σεμινάριο Διδακτικής Μεθοδολογίας: Παρατήρηση, παρέμβαση και αναστοχασμός των υποψήφιων εκπαιδευτικών κατά τη

- διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης
- ΣΕΜ 219** Σεμινάριο Διδακτικής Μεθοδολογίας: Αναλυτικά Προγράμματα-Σχεδιασμός και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- ΣΕΜ 220** Σεμινάριο Θρησκευτικής Παιδείας
- ΣΕΜ 221** Σεμινάριο Εκπαίδευσης μέσω κίνησης

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΣΕΜ 301-399)
Σεμινάρια Ψυχολογίας & Ειδικής Αγωγής (ΣΕΜ 301-350)

- ΣΕΜ 320** Σεμινάριο Παιδαγωγικής Ψυχολογίας: Εαυτός, οικογένεια και διαδικασίες αγωγής, μάθησης και ανάπτυξης σ' έναν ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο: Βιωματικές-πολυτροπικές και βασισμένες στο παιχνίδι, το σώμα και την τέχνη ψυχοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις
- ΣΕΜ 321** Σεμινάριο Παιδαγωγικής Ψυχολογίας: Πολυτροπικές ποιοτικές μεθοδολογίες/μέθοδοι έρευνας και εναλλακτικές-βιωματικές προσεγγίσεις των διαδικασιών μάθησης και ανάπτυξης
- ΣΕΜ 322** Σεμινάριο Παιδαγωγικής Ψυχολογίας: Εαυτός, αντίληψη, δημιουργικότητα και διαδικασίες ανάπτυξης τους μέσα από τη χρήση βιωματικών-πολυτροπικών και βασισμένων στο παιχνίδι, το σώμα και την τέχνη ψυχοπαιδαγωγικών προσεγγίσεων
- ΣΕΜ 323** Σεμινάριο Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: Θέματα κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης
- ΣΕΜ 324** Σεμινάριο Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: Η Ψυχολογία της Προσχολικής και Παιδικής Ηλικίας
- ΣΕΜ 325** Σεμινάριο Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: Θέματα ανάπτυξης βρεφών και νηπίων
- ΣΕΜ 326** Σεμινάριο Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: Σύγχρονες Ερευνητικές και Θεωρητικές Προσεγγίσεις
- ΣΕΜ 327** Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας: Εφαρμογές στην εκπαίδευση
- ΣΕΜ 328** Σεμινάριο Κοινωνικής Ψυχολογίας: Εκφοβισμός/θυματοποίηση στην εκπαίδευση, ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις
- ΣΕΜ 329** Σεμινάριο Σχολικής Ψυχολογίας
- ΣΕΜ 330** Σεμινάριο Σχολικής Ψυχολογίας: Ψυχική ανθεκτικότητα
- ΣΕΜ 331** Σεμινάριο Ειδικής Ψυχοπαιδαγωγικής της προσχολικής ηλικίας
- ΣΕΜ 332** Σεμινάριο Ειδικής αγωγής νηπίων και παιδιών
- ΣΕΜ 333** Σεμινάριο Κλινικής Ψυχολογίας νηπίου & παιδιού
- ΣΕΜ 334** Σεμινάριο Παιδαγωγικής Ψυχολογίας: Εφαρμογές στην Εκπαίδευση

Σεμινάρια Κοινωνιολογίας (ΣΕΜ 351-359)

- ΣΕΜ 351** Σεμινάριο Κοινωνιολογίας του Σχολείου
- ΣΕΜ 352** Σεμινάριο Κοινωνιολογίας της οικογένειας
- ΣΕΜ 353** Σεμινάριο Κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης
- ΣΕΜ 354** Σεμινάριο Κοινωνιολογίας

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(ΣΕΜ 401-499)

Σεμινάρια Πληροφορικής στην Εκπαίδευση (ΣΕΜ 401-450)

- ΣΕΜ 404** Σεμινάριο κατασκευής λογισμικού
- ΣΕΜ 405** Σεμινάριο ανάπτυξης εφαρμογών στο Διαδίκτυο

Σεμινάρια Φυσικής & Μαθηματικών (ΣΕΜ 451-499)

- ΣΕΜ 451** Σεμινάριο Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση: βασικές έννοιες και φαινόμενα
- ΣΕΜ 452** Σεμινάριο Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση με χρήση των ΤΠΕ και της υπολογιστικής σκέψης
- ΣΕΜ 453** Σεμινάριο για το Περιβάλλον και την Αειφορία στην Προσχολική Εκπαίδευση
- ΣΕΜ 454** Σεμινάριο βασικών δραστηριοτήτων από το χώρο της γεωλογίας για την προσχολική εκπαίδευση

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΣΕΜ 501-599)

Σεμινάρια Φιλολογίας, Γλώσσας και Λογοτεχνίας (ΣΕΜ 501-560)

- ΣΕΜ 503** Σεμινάριο Ελληνικής Φιλολογίας και Θεατρικής Παιδείας

- ΣΕΜ 504** Σεμινάριο Νεοελληνικής Φιλολογίας
ΣΕΜ 505 Σεμινάριο Παιδικής Λογοτεχνίας
ΣΕΜ 510 Σεμινάριο Ελληνικής Φιλολογίας
ΣΕΜ 511 Σεμινάριο Θεατρικής Παιδείας
ΣΕΜ 512 Σεμινάριο Ελληνικής Μυθολογίας
ΣΕΜ 513 Σεμινάριο Γλωσσολογίας: Γλωσσική ανάπτυξη
ΣΕΜ 514 Σεμινάριο Γλωσσολογίας : Διδασκαλία της γλώσσας

Σεμινάρια Φιλοσοφίας (ΣΕΜ 561 - 570)

- ΣΕΜ 561** Σεμινάριο Φιλοσοφίας για παιδιά
ΣΕΜ 562 Σεμινάριο Αισθητικής Αγωγής και αισθητικών θεωριών
ΣΕΜ 563 Σεμινάριο Φιλοσοφίας της Παιδείας

Σεμινάρια Ιστορίας (ΣΕΜ 571-590)

- ΣΕΜ 572** Σεμινάριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας με παιδαγωγικές διαστάσεις
ΣΕΜ 573 Σεμινάριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας

Σεμινάρια Θεολογίας (ΣΕΜ 591-599)

- ΣΕΜ 593** Σεμινάριο Θεολογίας
ΣΕΜ 596 Σεμινάριο Πατερικής Θεολογίας
ΣΕΜ 595 Σεμινάριο Θρησκευολογίας
ΣΕΜ 598 Σεμινάριο Χριστιανικής Βιοηθικής
ΣΕΜ 599 Σεμινάριο Ερμηνευτικής Θεολογίας

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΣΕΜ (601-699)

- ΣΕΜ 603** Σεμινάριο Έρευνας και στατιστικής ανάλυσης στην Εκπαίδευση

1β. Διδακτικές Ασκήσεις (ΔΑΣ)

Στο πλαίσιο των Διδακτικών Ασκήσεων (ΔΑΣ) οι φοιτητές παρακολουθούν την εκπαιδευτική διαδικασία σε νηπιαγωγεία και διδάσκουν σε αυτά, ανάλογα με το Επίπεδο της Διδακτικής Άσκησης. Οι ΔΑΣ είναι υποχρεωτικές για κάθε φοιτητή και επιβλέπονται από επόπτες καθηγητές του Π.Τ.Π.Ε.

Οι Διδακτικές Ασκήσεις, οι οποίες διεξάγονται στα πειραματικά και άλλα νηπιαγωγεία της πόλεως ή της υπαίθρου, οργανώνονται σε τρία επίπεδα. Το επίπεδο I έχει διάρκεια μόνο ένα (1) εξάμηνο, ενώ τα άλλα επίπεδα έχουν διάρκεια δύο (2) εξάμηνα. Έχουμε έτσι την εξής κατανομή:

Επίπεδο I

Η Διδακτική Άσκηση του επιπέδου I πραγματοποιείται μία ημέρα την εβδομάδα επί ένα εξάμηνο.

Οι δευτεροετείς μοιράζονται σε δύο ισοπληθείς ομάδες. Κάθε ομάδα παρακολουθεί και ασκείται σε ένα εξάμηνο.

Οι παρακολουθήσεις στα νηπιαγωγεία συνδυάζονται από συναντήσεις στο Πανεπιστήμιο, οι οποίες έχουν τη μορφή εργαστηρίων και πραγματοποιούνται με τον επόπτη καθηγητή του συγκεκριμένου επιπέδου. Στα εργαστήρια αυτά συζητούνται οι παρατηρήσεις και καταγραφές των φοιτητών, σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία στα νηπιαγωγεία. Επομένως, στο επίπεδο I η ΔΑΣ αποτελείται από δύο μέρη: την παρακολούθηση και τα εργαστήρια.

Επίπεδο II:

Η Διδακτική Άσκηση του Επιπέδου II πραγματοποιείται μία ημέρα την εβδομάδα κάθε εξάμηνο.

Σε κάθε εξάμηνο κάθε τρίτοετής φοιτητής υλοποιεί πρόγραμμα διδασκαλίας τουλάχιστον 1,5 ημέρας. Επίσης, με ρόλο παρατηρητή παρακολουθεί, καταγράφει

ή/και συμμετέχει στις διδασκαλίες των συμφοιτητών του (μια ημέρα την εβδομάδα) και συμμετέχει στις Εργαστηριακές Ασκήσεις που ορίζει ο/η Επόπτης/Επόπτρια.

Επίπεδο III

Σε κάθε εξάμηνο κάθε τεταρτοετής φοιτητής υλοποιεί πρόγραμμα διδασκαλίας τουλάχιστον για 4 ημέρες. Επίσης, με ρόλο παρατηρητή παρακολουθεί, καταγράφει ή/και συμμετέχει στις διδασκαλίες των συμφοιτητών του(μια ημέρα την εβδομάδα) και συμμετέχει στις Εργαστηριακές Ασκήσεις που ορίζει ο/η Επόπτης/Επόπτρια.

Τα Επίπεδα II και III έχουν προαπαιτούμενα τα προηγούμενά τους επίπεδα και περιλαμβάνουν δύο (2) εξαμηνιαία μαθήματα. Ο φοιτητής αξιολογείται χωριστά σε κάθε εξάμηνο. Ο μέσος όρος των βαθμών στα δύο εξαμηνιαία μαθήματα των δύο τελευταίων επιπέδων αποτελεί το βαθμό των Διδακτικών Ασκήσεων του Επιπέδου (π.χ. εάν ο βαθμός ΔΑΣ του χειμερινού εξαμήνου Επιπέδου Ια είναι 8 και ο βαθμός ΔΑΣ του εαρινού εξαμήνου του ίδιου Επιπέδου (ΙΙβ) είναι 10, οι δύο βαθμοί αθροίζονται $[8+10=18]$ και προκύπτει ο μέσος όρος $[18:2=9]$. Στο πτυχίο ο φοιτητής θα έχει τρεις βαθμούς από τα πέντε (5) εξαμηνιαία μαθήματα Διδακτικών Ασκήσεων.

Οι ΔΑΣ οργανώνονται από τους υπεύθυνους καθηγητές των παιδαγωγικών μαθημάτων, οι οποίοι συγκροτούν ειδική Επιτροπή για το σκοπό αυτό. Οι ενέργειες της Επιτροπής ανακοινώνονται στο Τμήμα, που έχει την αρμοδιότητα επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες αρχές για τη διεξαγωγή των ΔΑΣ. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ΔΑΣ έχει αρμοδιότητες συντονιστή. Η παρουσία των φοιτητών σε όλες τις δραστηριότητες (παρακολουθήσεις, διδασκαλίες, εργαστηριακές συναντήσεις) κάθε Επιπέδου ΔΑΣ είναι υποχρεωτική.

1γ. Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση(ΔΠΑ 100)

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Π.Ε.) του Πανεπιστημίου Κρήτης προσφέρεται το μάθημα με τίτλο «Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση» (ΔΠΑ 100) από το ακαδ. έτος 2010-2011.

Περιεχόμενο της ΔΠΑ 100

Στο πλαίσιο του μαθήματος «Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση», οι φοιτητές/τριες που το παρακολουθούν ασκούνται σε νηπιαγωγεία, παιδικούς σταθμούς και άλλους χώρους άτυπης εκπαίδευσης (π.χ. ιδρύματα, κοινωφελείς οργανώσεις με εκπαιδευτικά προγράμματα) για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας κυρίως στους νομούς της Κρήτης, αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι να δοθεί η ευκαιρία στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Π.Τ.Π.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης να ασκηθούν στην αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων της αγωγής και εκπαίδευσης τόσο σε σχολικά όσο και σε εξωσχολικά περιβάλλοντα και δομές αγωγής. Με τον τρόπο αυτό, πέρα από τη συνεισφορά τους στην τοπική κοινωνία και στην εκπαιδευτική κοινότητα, επαυξάνουν τα προσόντα τους, αρχίζουν την επαγγελματική τους κοινωνικοποίηση, γνωρίζουν καλύτερα τους φορείς που προσφέρουν αγωγή και εκπαίδευση στο παιδί προσχολικής ηλικίας, μαθαίνουν να συνεργάζονται με άλλους επαγγελματίες του χώρου και είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά τις δοκιμασίες που θα αντιμετωπίσουν στην αναζήτηση επαγγέλματος. Με αυτήν την έννοια, η Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα των αποφοίτων μας στην αγορά εργασίας.

Χαρακτηριστικά μαθήματος, ένταξη στο Πρόγραμμα Σπουδών

Η Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση προσφέρεται σε φοιτητές του Π.Τ.Π.Ε. του Παν/μίου Κρήτης που διανύουν το 3^ο εξάμηνο σπουδών και άνω, στο χρονικό πλαίσιο του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους (1 Σεπτεμβρίου-31 Αυγούστου) (με

προσφερόμενες θέσεις που καθορίζονται από την εκάστοτε χρηματοδότηση του προγράμματος) ως επιλεγόμενη, χαρακτηρίζεται ως βαθμολογούμενο μάθημα ελεύθερης επιλογής με κωδικό μαθήματος ΔΠΑ 100, με διδάσκοντα-επόπτη τον Επιστημονικά Υπεύθυνο και πιστώνεται με 4 ECTS. Η Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση έχει χρονική διάρκεια δύο (2) μηνών πλήρους απασχόλησης στον φορέα.

Επιλογή φοιτητών

Μετά από τη δημοσίευση Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για συμμετοχή στη ΔΠΑ 100, οι φοιτητές που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αυτήν αποστέλλουν, εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζεται από την Πρόσκληση, στον Επιστημονικά Υπεύθυνο-διδάσκοντα τη σχετική αίτηση με συμπληρωμένα τα πεδία που απαιτούνται. Για την κάλυψη των προσφερόμενων θέσεων γίνεται επιλογή των φοιτητών με κατάταξη κατόπιν μοριοδότησής τους με βάση τον ακόλουθο αλγόριθμο:

$$0.4 N + 0.4 M\Delta + 0.2E$$

όπου:

- α) **N**, ο συντελεστής έτους φοίτησης του υποψηφίου/ας, λαμβάνει τις ακόλουθες τιμές: π.χ. για το 2ο έτος σπουδών $v=3$, για το 3^ο έτος $v=5$, για το 4^ο έτος $v=8$, για το 5ο έτος $v=9$, και το 6ο έτος $v=10$.
- β) **MΔ** είναι ο μέσος όρος βαθμολογίας στις Διδακτικές Ασκήσεις
- γ) **E** είναι ο μέσος όρος βαθμολογίας των μαθημάτων που δηλώνονται από τον φοιτητή στην αίτηση συμμετοχής του

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται από την εκάστοτε Επιτροπή Διδακτικών Ασκήσεων του Π.Τ.Π.Ε., η οποία θα λειτουργεί και ως Επιτροπή Επιλογής Φοιτητών για τη ΔΠΑ 100. Για την κατάταξη των φοιτητών λαμβάνονται υπόψη τα παραπάνω κριτήρια. Τα ονόματα των επιλεγέντων κάθε φορά φοιτητών θα αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Δ.Π.Α του Π.Τ.Π.Ε. και στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας του Τμήματος. Μετά την ανακοίνωση της επιλογής των φοιτητών δίδεται χρονική περίοδος πέντε (5) εργάσιμων ημερών για την υποβολή ενστάσεων από τους φοιτητές. Οι ενστάσεις υποβάλλονται στην εκάστοτε Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών του Π.Τ.Π.Ε., η οποία θα λειτουργεί και ως Επιτροπή Ενστάσεων για τη ΔΠΑ 100, και θα κρίνονται τελεσίδικα από αυτήν. Μετά και την κατανομή των επιλεγέντων φοιτητών στους φορείς ΔΠΑ, η εκάστοτε Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών του Π.Τ.Π.Ε. επικυρώνει τα αποτελέσματα επιλογής και κατανομής των φοιτητών που θα συμμετάσχουν στη ΔΠΑ 100.

Παραδοτέα, Αξιολόγηση ασκούμενων

Στο τέλος κάθε μαθήματος «Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης» η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών θα γίνεται ως εξής: 1. Κάθε ασκούμενος/η υποχρεούται να συντάξει και να παραδώσει στον επόπτη του/της αναλυτική έκθεση αξιολόγησης (κείμενο απολογισμού) για την πρακτική του/της άσκηση. 2. Ο υπεύθυνος του φορέα άσκησης θα συντάσσει σχετική συνοπτική έκθεση αξιολόγησης του ασκούμενου στον φορέα. 3. Ο διδάσκων-επόπτης, μετά από συνάντηση με τους/τις διευθυντές/τριες, τους/τις εκπαιδευτικούς, και τους άλλους εμπλεκόμενους, αλλά και με βάση την προσωπική του εμπειρία από τους/τις ασκούμενους/ες, συντάσσει συνοπτική έκθεση αξιολόγησης για τον/την κάθε ασκούμενο/η της ομάδας τους. 4. Θα κατατίθεται η ατομική καρτέλα-ημερολόγιο Πρακτικής Άσκησης του ασκούμενου φοιτητή. Με βάση τα προηγούμενα ο διδάσκων-επόπτης καταθέτει τη βαθμολογία των ασκούμενων φοιτητών. Τα παραδοτέα των φοιτητών ενδέχεται να τροποποιούνται μετά από σχετική απόφαση της ΓΣ του Τμήματος μετά από εισήγηση του ΕΥ του προγράμματος.

Επιστημονικά Υπεύθυνος-διδάσκων της Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης (ΔΠΑ 100) ορίζεται ο Βασίλειος Οικονομίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Π.Τ.Π.Ε. Σε περίπτωση ανάγκης τον Επιστημονικά Υπεύθυνο θα τον αντικαθιστούν ο εκάστοτε Πρόεδρος ή ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Π.Τ.Π.Ε.

1δ. Πτυχιακή Εργασία

Η πτυχιακή εργασία (ΠΤΕ) ανήκει στην κατηγορία μαθημάτων ΥΠΕ. Κάθε φοιτητής ετοιμάζει και υποστηρίζει μία Πτυχιακή Εργασία σε μία επιστημονική περιοχή από τις έξι πρώτες ενότητες μαθημάτων του Προγράμματος, μέσα σε χρονικό όριο όχι μεγαλύτερο των δύο (2) ακαδημαϊκών ετών. Για το σκοπό αυτό, κάθε Καθηγητής (από όλες τις βαθμίδες) και Λέκτορας αναλαμβάνει ως επόπτης υποχρεωτικά ένα μικρό αριθμό φοιτητών, κατά το 7ο (Ζ') ή μεταγενέστερο εξάμηνο των σπουδών τους, για να τους καθοδηγήσει συμβουλευτικά στην εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας τους. Η επιλογή της επιστημονικής περιοχής στην οποία θα εκπονηθεί η πτυχιακή εργασία εξαρτάται από τα ενδιαφέροντα του φοιτητή, από τις δυνατότητες του Τμήματος και από τον διδάσκοντα που θα αναλάβει την επίβλεψη της πτυχιακής εργασίας.

Ένας φοιτητής έχει δικαίωμα να αναλάβει την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας εφόσον (α) έχει ολοκληρώσει το ΣΤ' εξάμηνο σπουδών του, (β) έχει επιτύχει τουλάχιστον στο 55% των μαθημάτων (29) ή το 50% των ECTS (120) που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου του, και (γ) έχει εξεταστεί επιτυχώς στα προαπαιτούμενα μαθήματα που θέτει ο Επόπτης Καθηγητής κάθε πτυχιακής εργασίας. Στην αρχή κάθε έτους (εντός καθορισμένης ημερομηνίας) όσοι φοιτητές έχουν δικαίωμα να αναλάβουν πτυχιακή εργασία δηλώνουν στο ηλεκτρονικό σύστημα εγγραφών τον κωδικό που αντιστοιχεί στον επόπτη Καθηγητή με τον οποίο επιθυμούν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Εάν, μετά την ολοκλήρωση της α' φάσης για τη διαδικασία δήλωσης πτυχιακής εργασίας, ένας αριθμός φοιτητών δεν έχει δηλώσει επόπτη καθηγητή, επειδή δεν πληρούσε το (γ) κριτήριο (των προαπαιτούμενων μαθημάτων), τότε η διαδικασία δήλωσης για αυτόν τον αριθμό φοιτητών συνεχίζεται χωρίς την απαίτηση του κριτηρίου για τα προαπαιτούμενα μαθήματα. Εννοείται ότι ο αριθμός αυτών των φοιτητών κατανέμεται μόνο στους επόπτες καθηγητές που συνεχίζουν να έχουν διαθέσιμες θέσεις για την επίβλεψη πτυχιακής εργασίας.

Ο αριθμός των φοιτητών που εποπτεύει κάθε Καθηγητής ορίζεται στην αρχή κάθε έτους και εξαρτάται από τον αριθμό των αιτούντων φοιτητών για ανάληψη πτυχιακής εργασίας. Ο αριθμός των εποπτευόμενων φοιτητών ανά Επόπτη Καθηγητή δεν μπορεί να είναι μικρότερος από την αναλογία τεταρτοετών φοιτητών / διδασκόντων του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους.

Μετά την επιλογή της Πτυχιακής Εργασίας ο φοιτητής υποχρεούται να επικοινωνήσει έγκαιρα (στο χρονικό πλαίσιο μιας εβδομάδας) με τον επόπτη για τον προγραμματισμό της εργασίας του. Στο πλαίσιο της Πτυχιακής Εργασίας ο φοιτητής με τις οδηγίες του επόπτη διδάσκοντος (α) μελετά (βιβλιογραφικά ή εμπειρικά) ένα συγκεκριμένο επιστημονικό θέμα, (β) συντάσσει (ακολουθώντας τους κανόνες συγγραφής επιστημονικής μελέτης) και καταθέτει γραπτώς την ολοκληρωμένη εργασία του, και (γ) την υποστηρίζει ενώπιον του επόπτη της πτυχιακής και άλλου ενός Καθηγητή ή Λέκτορα (που ορίζεται από τη Συνέλευση του Π.Τ.Π.Ε.), απαντώντας σε ερωτήσεις συναφείς με την εργασία του και τεκμηριώνοντας προφορικά όσα αναφέρει σε αυτήν.

Αυτά τα τρία συστατικά στοιχεία της Πτυχιακής Εργασίας είναι απαραίτητα προκειμένου να ολοκληρωθεί αυτή με επιτυχία από το φοιτητή. Υπεύθυνος για την

οργάνωση της εργασίας των φοιτητών και τον προγραμματισμό της τελικής υποστήριξης των Πτυχιακών Εργασιών τους είναι ο επόπτης διδάσκων. Η υποστήριξη των Πτυχιακών Εργασιών γίνεται εντός της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου και τουλάχιστον μία εβδομάδα μετά την προγραμματισμένη τελική παράδοση των Πτυχιακών Εργασιών από τους φοιτητές.

Για την αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή στην Πτυχιακή Εργασία συνεκτιμώνται από τον διδάσκοντα τα τρία παραπάνω απαραίτητα συστατικά στοιχεία της, αλλά και επιπρόσθετα στοιχεία που ο διδάσκων θα έχει ανακοινώσει εγκαίρως στην περιγραφή της προσφερόμενης Πτυχιακής Εργασίας (π.χ. αριθμός συναντήσεων με τους φοιτητές, παρουσίαση της εργασίας σε άλλους φοιτητές κατά τα πρότυπα παρουσίασης επιστημονικής ανακοίνωσης κ.ά.). Ιδιαίτερως συνεκτιμάται ο βαθμός στον οποίο η Πτυχιακή Εργασία του φοιτητή τηρεί τους κανόνες σύνταξης επιστημονικής μελέτης, πληρότητας στην ανάπτυξη του θέματος, καθώς και η γενική αναλυτική και συνθετική ικανότητα του φοιτητή.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΠΤΕ 100) (ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΣΠΕ)

ΠΤΕ 101	Πτυχιακή εργασία: Θέματα Προσχολικής Παιδαγωγικής
ΠΤΕ 102	Πτυχιακή εργασία: Κοινωνιολογία: Κοινωνία και κοινωνικοποίηση
ΠΤΕ 103	Πτυχιακή εργασία: Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
ΠΤΕ 104	Πτυχιακή εργασία: Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση
ΠΤΕ 105	Πτυχιακή εργασία: Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση
ΠΤΕ 106	Πτυχιακή εργασία: Παιδική Λογοτεχνία
ΠΤΕ 107	Πτυχιακή εργασία: Φιλοσοφία για παιδιά
ΠΤΕ 108	Πτυχιακή εργασία: Ελληνική Φιλολογία και Θεατρική Παιδεία
ΠΤΕ 109	Πτυχιακή εργασία: Γλωσσική ανάπτυξη και αγωγή του παιδιού της προσχολικής ηλικίας
ΠΤΕ 110	Πτυχιακή εργασία: Αρχαία Ελληνική Ιστορία με παιδαγωγικές διαστάσεις
ΠΤΕ 111	Πτυχιακή εργασία: Θεολογία
ΠΤΕ 112	Πτυχιακή εργασία: Ψυχοπαιδαγωγική
ΠΤΕ 113	Πτυχιακή εργασία: Ποσοτική έρευνα στην εκπαίδευση
ΠΤΕ 114	Πτυχιακή εργασία: Θέματα Προσχολικής Παιδαγωγικής
ΠΤΕ 115	Πτυχιακή εργασία: Παιδαγωγική Ψυχολογία
ΠΤΕ 116	Πτυχιακή εργασία: Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Θέματα ανάπτυξης από τη βρεφική έως την εφηβική ηλικία
ΠΤΕ 117	Πτυχιακή εργασία: Σχολική Ψυχολογία
ΠΤΕ 118	Πτυχιακή εργασία: Ειδική Ψυχοπαιδαγωγική
ΠΤΕ 119	Πτυχιακή εργασία: Αναπτυξιακή Ψυχολογία βρεφών και νηπίων
ΠΤΕ 120	Πτυχιακή εργασία: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης
ΠΤΕ 121	Πτυχιακή εργασία: Συγκριτική Προσχολική Παιδαγωγική
ΠΤΕ 122	Πτυχιακή εργασία: Ψυχοκινητική Αγωγή: Θέματα εκπαίδευσης μέσω κίνησης
ΠΤΕ 124	Πτυχιακή εργασία: Μοντέλα Διαπολιτισμικής και Δίγλωσσης Εκπαίδευσης
ΠΤΕ 125	Πτυχιακή εργασία: Θέματα Προσχολικής Παιδαγωγικής
ΠΤΕ 126	Πτυχιακή εργασία: Αξιολόγηση στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
ΠΤΕ 127	Πτυχιακή εργασία: Αισθητική Αγωγή
ΠΤΕ 128	Πτυχιακή εργασία: Διδακτική Μεθοδολογία και έρευνα
ΠΤΕ 129	Πτυχιακή εργασία: Θέματα Προσχολικής και Σχολικής Παιδαγωγικής
ΠΤΕ 130	Πτυχιακή εργασία: Κοινωνική Ψυχολογία
ΠΤΕ 131	Πτυχιακή εργασία: Ιστορία της Παιδείας και της Εκπαίδευσης

2. Πρόγραμμα «Δια Βίου Μάθηση»/ERASMUS

Ο φοιτητής που επιθυμεί να επισκεφθεί ξένες χώρες στο πλαίσιο μορφωτικών ανταλλαγών και προγραμμάτων εκπαίδευσης (Erasmus, Socrates κ.τ.λ.) μπορεί να κάνει χρήση του δικαιώματός του αυτού σε οποιοδήποτε εξάμηνο.

Στο τμήμα υποδοχής μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα και Διδακτικές Ασκήσεις σε νηπιαγωγεία. Εάν στους δύο αυτούς τομείς αξιολογηθεί, μπορεί να προσκομίσει σχετική βεβαίωση στο Π.Τ.Π.Ε. και να ζητήσει να απαλλαγεί από αντίστοιχα προσφερόμενα μαθήματα. Επισημαίνεται ειδικά για τις Διδακτικές Ασκήσεις ότι ο φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει στο Πανεπιστήμιο υποδοχής Διδακτική Άσκηση η οποία θα περιλαμβάνει όλα τα απαιτούμενα παραδοτέα αντίστοιχα με εκείνα του Επιπέδου ΔΑΣ του Π.Τ.Π.Ε. από το οποίο επιθυμεί να απαλλαγεί.

Ο φοιτητής που επιθυμεί να κάνει χρήση αυτού του δικαιώματος οφείλει, πριν από την κατάθεση της αίτησης συμμετοχής του στο Πρόγραμμα Erasmus, να έλθει σε συνεννόηση α) με τον εκπρόσωπο του Τμήματος στο Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων και β) με τον υπεύθυνο διδάσκοντα-επόπτη των Διδακτικών Ασκήσεων, ώστε να ενημερωθεί για τον τρόπο αξιολόγησής του κατά το εξάμηνο της απουσίας του.

3. Πιστωτικές Μονάδες (ECTS)

Ο όρος «μάθημα» αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο επιστημονικό περιεχόμενο, μέρος ενός ευρύτερου γνωστικού αντικειμένου. Έτσι, π.χ., από την ενότητα μαθημάτων των Ανθρωπιστικών Επιστημών & Εκπαίδευσης ο φοιτητής μπορεί να διδαχθεί επί ένα εξάμηνο το μάθημα της Παιδικής Λογοτεχνίας.

Ο τίτλος, ο τύπος μαθήματος, οι αντικειμενικοί στόχοι, τα περιεχόμενα, η προτεινόμενη προς μελέτη βιβλιογραφία, οι διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι, οι μέθοδοι αξιολόγησης-βαθμολόγησης και η γλώσσα διδασκαλίας περιέχονται στο Πρόγραμμα Μαθημάτων, το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην αρχή κάθε εξαμήνου ανακοινώνεται το πλήρες πρόγραμμα μαθημάτων του Τμήματος, στο οποίο περιλαμβάνονται οι Παραδόσεις, τα Σεμινάρια, οι Διδακτικές Ασκήσεις, οι αίθουσες, οι ημέρες και οι ώρες διδασκαλίας.

Όλα τα προπτυχιακά μαθήματα του Τμήματος κωδικοποιούνται ως εξής: Κάθε μάθημα σηματοδοτείται με τρία γράμματα, ανάλογα με τον τύπο στον οποίο ανήκει, και με έναν τριψήφιο αριθμό, ανάλογα με την ενότητα μαθημάτων και την επιστημονική περιοχή στην οποία ανήκει. Ο κωδικός ΕΠΑ αναφέρεται στις παραδόσεις, ο κωδικός ΣΕΜ αναφέρεται στα Σεμινάρια, ο κωδικός ΞΓΛ αναφέρεται στις ξένες γλώσσες, ο κωδικός ΔΑΣ αναφέρεται στις διδακτικές ασκήσεις και ο κωδικός ΠΤΕ αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Με ανάλογο τρόπο, για τους τύπους των παραδόσεων, των σεμιναρίων και της πτυχιακής εργασίας ο τριψήφιος αριθμός 100 αναφέρεται στην ενότητα μαθημάτων Παιδαγωγικής, ο αριθμός 200 αναφέρεται στα μαθήματα Διδακτικής Μαθησιακών Αντικειμένων και Αναλυτικών Προγραμμάτων, ο αριθμός 300 αναφέρεται στα μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών και Εκπαίδευσης, ο αριθμός 400 αναφέρεται στα μαθήματα Θετικών Επιστημών και Εκπαίδευσης, ο αριθμός 500 αναφέρεται στα μαθήματα Ανθρωπιστικών Επιστημών και Εκπαίδευσης και ο αριθμός 600 αναφέρεται στα μαθήματα Ψυχοπαιδαγωγικής Έρευνας. Στα μαθήματα ξένων γλωσσών και διδακτικής άσκησης, ο τριψήφιος αριθμός που ακολουθεί σηματοδοτεί απλά τη διάκριση των επιπέδων του μαθήματος (π.χ. ΔΑΣ 101 = Διδακτική Άσκηση Ι, ΔΑΣ 102 = Διδακτική Άσκηση Ια, κ.ο.κ).

Κάθε προσφερόμενο μάθημα πιστώνεται με μονάδες «λαμβανομένου υπόψη του συνολικού φόρτου εργασίας που απαιτείται για την επιτυχή ολοκλήρωσή του» (άρθρο 2, παράγρ. 1, της υπουργ. απόφ. Φ5/89656/Β3, Φ.Ε.Κ. 1466/13-8-2007). Ο συνολικός φόρτος εργασίας ανά εξάμηνο αποτιμάται σε ένα ανώτατο όριο περίπου τριάντα (30) πιστωτικών μονάδων και έως 8 μαθημάτων. Οι φοιτητές του Δ' έτους και άνω μπορούν να πιστωθούν μέχρι και σαράντα (40) πιστωτικές μονάδες και έως εννέα (9) μαθήματα ανά εξάμηνο, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για τη λήψη του

πτυχίου τους στο εν λόγω ακαδημαϊκό έτος, δηλαδή στην αρχή του ακαδ. έτους ο φοιτητής να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 160 ECTS. Η ρύθμιση αυτή για τους φοιτητές από το 4 έτος και άνω ισχύει για όλους τους ενεργούς φοιτητές του Τμήματος ανεξάρτητα από το έτος εισαγωγής τους.

Για τη λήψη του πτυχίου, ο φοιτητής πρέπει να συγκεντρώσει 240 πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Οι φοιτητές που λαμβάνουν μέρος σε ερευνητικά προγράμματα με εκπαιδευτικό χαρακτήρα μπορούν να πιστώνονται με ανάλογες πιστωτικές μονάδες μετά από έγκριση της Συνέλευσης.

Τα επιμέρους μαθήματα με τις πιστωτικές μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου αποτιμώνται ως εξής:

1. Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού (πλην της ΕΠΑ 700): 4 ECTS
2. Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής (πλην της ΕΠΑ 700 και ΞΓΛ 100): 4 ECTS
3. Σεμινάρια: 7 ECTS
4. Πτυχιακή Εργασία: 12 ECTS¹
5. Διδακτική Άσκηση I: 7 ECTS
6. Εξαμηνιαία Διδακτική Άσκηση II: 8 ECTS
7. Εξαμηνιαία Διδακτική Άσκηση III: 9 ECTS
8. Μαθήματα Ξένης Γλώσσας (ΞΓΛ 101-102), Φυσικής αγωγής νηπίων (ΕΠΑ 709-711), Εικαστικών (ΕΠΑ 705-707) και Μουσικής και ρυθμικής αγωγής νηπίων (ΜΟΥ 701-704): 3 ECTS.
9. Ξένης Γλώσσας (ΞΓΛ 103-104): 4 ECTS.
10. Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής: 4 ECTS.

Ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου είναι οκτώ (8).

4. Υποχρεωτική παρακολούθηση μαθημάτων

Η παρακολούθηση των μαθημάτων που δηλώνει ο φοιτητής θεωρείται αυτονόητη υποχρέωσή του και αναγκαία συνθήκη για την καλύτερη προσωπική ακαδημαϊκή πρόοδο και επιστημονική ανάπτυξή του. Επιπροσθέτως, στα μαθήματα που ορίζονται παρακάτω, λόγω του πρακτικού και εφαρμοσμένου χαρακτήρα τους, η αυτοπρόσωπη παρακολούθηση των φοιτητών είναι υποχρεωτική. Η παρουσία των φοιτητών καταγράφεται και η συμπλήρωση απουσιών περισσότερων από το ¼ του συνόλου των παραδόσεων/διδασκαλιών/συναντήσεων του μαθήματος οδηγεί στη διαγραφή του φοιτητή από το μάθημα. Ο συνολικός αριθμός των απουσιών δύναται να προσμετράται κατά τη βαθμολόγηση του φοιτητή στο μάθημα. Τα μαθήματα με υποχρεωτική παρακολούθηση είναι τα εξής: ΔΑΣ I, ΔΑΣ II, ΔΑΣ III, όλα τα μαθήματα της κατηγορίας ΕΠΑ 700, όλα τα σεμινάρια.

Σημείωση:

¹ Οι πιστωτικές μονάδες της πτυχιακής εργασίας μπορούν να κατανέμονται στο χειμερινό και στο εαρινό εξάμηνο του δ' έτους σπουδών κατά τη βούληση του φοιτητή σε: 10+2 ή 9+3 ή 8+4 ή 7+5 ή 6+6 και με όλους τους δυνατούς συνδυασμούς άθροισης του συνολικού αριθμού των 12 ECTS.

Πίνακας 4. Ενδεικτικό πρόγραμμα τετραετούς φοίτησης

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ ECTS
Α	1	7 ΥΚΟ X 4 ECTS + 1 ΥΚΟ X 3 ECTS	31
	2	7 ΥΚΟ X 4 ECTS + 1 ΥΚΟ X 3 ECTS	31
Β	3	5 ΥΚΟ X 4 ECTS + 1 ΔΑΣ X 7 ECTS + 1 ΥΠΕ X 4 ECTS	31
	4	3 ΕΕ X 4 ECTS + 2 ΥΚΟ X 3 ECTS + 3 ΥΠΕ X 4 ECTS	30
Γ	5	3 ΥΠΕ X 4 ECTS + 2 ΥΠΕ X 3 ECTS + 1 ΣΕΜ X 7 ECTS + 1 ΔΑΣ X 8 ECTS	33
	6	4 ΥΠΕ X 4 ECTS + 1 ΣΕΜ X 7 ECTS + 1 ΔΑΣ X 8 ECTS	31
Δ	7	1 ΔΑΣ X 9 ECTS + ΠΤΕ X 5 ECTS + 2 ΕΕ X 4 ECTS + 1 ΣΕΜ X 7 ECTS	29
	8	1 ΔΑΣ X 9 ECTS + ΠΤΕ X 7 ECTS + 1 ΥΠΕ X 4 ECTS + 1 ΕΕ X 4 ECTS	24